

У сьогоднішньому інформаційно й технологічно мінливому світі особлива увага фахівців багатьох галузей зосереджена на організації процесу здобуття освіти за умови загальної невідповідності як студентів і батьків, так і педагогів та керівників освітніх закладів до цього виклику часу – тотального поширення пандемії коронавірусу й введення карантину в усьому світі. І коли за традиційної схеми навчання в межах закладу освіти вирішення завдання щодо формування мотивації до освітнього процесу було переважно на плечах педагогів, то в нинішніх умовах дистанційного навчання цей тягар значною мірою ліг на плечі батьків.

У період карантину в Україні навчальною частиною коледжу було організоване онлайн-опитування батьків студентів 1-4 курсів. Майже половина опитаних (49,1 %) – це батьки студентів 2 курсу; 23,4% – батьки студентів 1 курсу; 19,5% - батьки 3 курсу та лише 8,0% – батьки 4 курсу. І хоча це опитування не є репрезентативним у сенсі соціологічного наукового дослідження (Навчання студентів під час карантину), проте, на наш погляд, воно виявляє достатньо проблем, які стали справді нагальними як для студентів, так і для батьків, зокрема стосовно мотивації до навчання студентів у дистанційному режимі в домашніх умовах. Під час опитування батьків одне з питань стосувалося мотивації студентів до дистанційного навчання, зокрема: «Як би Ви за шкалою від 0 до 5 оцінили бажання Вашої дитини вчитися під час карантину? 0 – взагалі не хоче вчитися, 5 – дитину доводиться зупиняти, щоб не перевтомлювалася». За результатами опитування були отримані такі дані: дітей із відсутністю будь-якого бажання вчитися (які відзначили 0) – 9,7 %, дітей зі слабкою мотивацією (які відзначили 1 та 2) – майже чверть (23,4 %), з помірним бажанням вчитися (які позначили 3 та 4) – більше половини (55,7 %), й, нарешті, з надмірним бажанням до оволодіння новими знаннями (відзначили 5) – 11,2 %. Отже, відповідно до отриманих результатів опитування батьків студентів, які дистанційно навчалися, більше третини (відповідно 4,8% та 27,4%) мають досить серйозні проблеми з навчальною мотивацією. До того ж необхідно враховувати той факт, що ці дані отримані в межах першого місяця карантину, який тривав з 03.03.2021 року до 11.05.2021 року. Можна припустити, що в кінці карантину негативні результати щодо мотивації до навчання будуть поглиблюватись. Запитання «Як батьки

спонукають дитину до навчання?» виявляло найпоширеніші способи мотивації дітей до дистанційного навчання. Отримані такі відповіді респондентів: «Примус, вмовляння, нагадування, мотивування, заохочення, похвала, обіцянка, шантаж». Окрім цього, якщо взяти до уваги також вікові особливості контингенту студентів, то очевидними стануть особливості потреб дітей у способах їхнього мотивування до дистанційного навчання.

Отже, проведене нами у березні 2021 року дослідження виявило, що близько третини студентів має низьку навчальну мотивацію до дистанційного домашнього навчання. Батькам важко дібрати дієві способи мотивування власних дітей, адже серед прийомів зовнішньої мотивації до навчання батьками використовувалися як невдалі, такі як шантаж та погрози, так і позитивно орієнтовані: нагадування, заохочення, мотивування, похвала, хоча і вони не давали максимально можливих результатів. Саме цей досвід може розглядатися як вихідний у процесі розгортання подальших розвідок щодо способів навчальної мотивації під час дистанційного навчання дітей. Важливим при підборі способів мотивації є врахування віку, характеру, темпераменту дитини, її здібностей й успіхів з різних навчальних дисциплін. Серед інших причин, які на думку батьків гальмують освітній процес під час карантину було також названо відсутність інтернету (3,2% опитаних); відсутність «живого» спілкування – 75% опитаних; багато часу перед монітором – 49,0% та неефективність відеороликів, презентацій без пояснень викладача.

Дякуємо всім учасникам анкетування за бажання покращити якість освітнього процесу під час карантину. Звичайно всі побажання батьків будуть розглянуті і обговорені педагогічними працівниками та керівниками студентських груп на предмет можливості їхнього впровадження в освітній процес.